

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.
Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér.
Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

A többség.

Ha Magyarországon bármely párt pénzzel és erőszakkal többséget szerezhet a képviselőválasztásokon, akkor ez az ország az alkotmány biztosította jogokkal élni nem tud, vagy nem akar s akkor állami és nemzeti önállósága, fenmaradása is teljesen bizonytalan, mert nálunk az alkotmány az egyedüli biztosító, záloga a nemzeti létnek és az állami önállóságnak.

Pénzt, katonai és csendőrszuronyt, az államhatalom nyomását minden kormány biztosíthatja magának, ezek olyan eszközök, melyeknek megszerzéséhez semmi más nem kell, mint a kormánypolcnak az elfoglalása. Nem is láttunk még soha olyan kormányt sem nálunk, sem másutt, mely nem rendelkezett volna a választások alatt pénzzel, karhatalommal, pressióval, még pedig úgyszólván határtalan mértékben, ha ugyan igénybe akarta venni ezeket az eszközöket. A jelen kormány élt velök, határtalan mértékben.

E szerint, ha a jelen választások tényleg azt jelentik, hogy Magyarországon az említett eszközökkel parlamenti többséget lehet összehozni, akkor adjuk fel a reményt arra nézve, hogy itt az igazi nemzeti akaratot érvényre lehet emelni. Akkor hazánk jövője nem a nemzetből,

nem az alkotmány sáncai közé felvett polgárok akaratától függ, hanem a mindenkori kormányok kénye-kedvétől. Most gróf Khuen-Hédárvary szerzett többséget, máskor majd szerezhet bárki, a kit Bécsből a nemzet nyakára küldenek.

Csak hogy még sem áll úgy a dolog, mintha Magyarországon pénzzel, karhatalommal és pressióval mese könnyű feladat lenne, parlamenti többséget összetoborozni.

Megvetésre méltó minden bizonynyal az a mód, melylyel a kormány a vesztegetést úzte, és az erőszakot gyakorolta. Vannak kerületek — és ezek első sorban a néppártiak — a hol a kormány a nyers erőszaknak, a többség durva elnyomásának köszöni győzelmét. Így Nyitramegyében Privigyén és Szokolczán. Vannak azután kerületek, a hol az óriási mérveket öltött vesztegetés ejtette meg a választókat.

Mindez azonban még nem hozott volna győzelmet a kormány táborának. Az elrabolt mandátumokat vissza lehet és vissza is fogjuk hódítani, a vesztegetés pedig bármily óriási volt is, annyira még sem mételeyezhette meg a népet, hogy az tömegesen pártolt volna el a volt koalíció pártjaitól.

A legsúlyosabb ok, mely az ellenzék vereségét előidézte, az *összetartás hiánya* volt. Merő képtelenség az, hogy egy, négy

részre szakadt ellenzék, melynek sem pénze, sem katonasága, sem hatalmi apparátusa nincsen, győzelmessen vihassa meg a választási harcot egy olyan kormánnyal szemben, a mely az ő párthiveit az egyéni érdekek szálaival a legerősebben összefűzi, őket magához és egymáshoz valósgos vaskapcsokkal, az anyagi létérdekek pántjaival köti. Ez még abban az esetben is lehetetlen volna, ha az a szét szakadozott ellenzék egymást kölcsönösen kimélve harcolna a kormány ellen.

Am a mostani választások alatt az ellenzék nem csak hogy nem kimélte egymást, hanem ellenkezőleg az ellenzéki pártok úgy tépték, úgy gyengítették egymást, úgy küzdöttek sok kerületben egymásnak a hadállásai ellen, mintha nem egy közös ellenséggel állottak volna szemben, hanem egymásnak a kölcsönös legyűrését tekintették volna a legfontosabb választóharc feladatnak.

A néppártnak azonban még az ellenzéknek ez a széthúzása és egymás ellen való küzdelme sem ártott volna, ha legalább saját táborának a tagjai egyetértettek és összetartottak volna. *A nép még soha sem sorakozott olyan nagy tömegekben a néppárt zászlaja alá*, mint a jelen választások alatt, de ugyanakkor a papság annyira ingadozott, any-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Levél.

Abbazia, 1910. május 19.

Kedves Barátom!

Tegnap reggel érkeztem ide s ma már levelet írok, hogy ígéretemhez híven értesítsek egyrészt állapotomról, másrészt beszámoljak utazási élményeimről s azon benyomásokról, melyeket a tagadhatatlanul világfürdővé vedlett fürdőhely tett rám.

A fiumei gyorsvonat egy első osztályú fülkéjében tettem meg az utat Fiumeig. A Dunántúl egyforma, szintelen vidéke után szinte üdítőleg hatottak az ember kedélyvilágára a Muraköz csergedező hegyi patakjai, melyek ezüst kígyók módjára futnak le a szelid emelkedésű hegyek bércei szikláiról.

Omladozó vármaradványok, famagasra nőtt páfrányok, valódi őserdők futnak el kaleidoskopszerűen szemeim előtt. Prúszkölve, zokogva vágat előre a vasszőrnyeteg tovább, tovább...

Elmaradnak a páfrányos erdők, itt a Karszt kegyetlenül sziklás, fanéklü vidéke. A vonat szédítően magas töltésen halad. Szinte megborzad az ember, ha az örvényes mélységbe tekint. A

komor, kietlen sziklák sivárságát csak helylyel-közzel szakítják meg a hegyi lakók mesterséges kertjeinek sápadt levelű olajfái.

Ezek a bámulatos szorgalmu emberek hátukon kosarakban hordják fel a földet a völgyből a sziklás hegyoldalakra s ott körülveszik kövekkel, sövény-kerítéssel, hogy megtermelhessék természet szerűleg primitív kertészetük produktumait. Persze egy szokatlanul erős bőra, vagy vizáradás magával visz minden kulturát, sok szegény ember minden reményét.

A „Cottanda”-nak nevezett szirtfokról lehet először megpillantani az Adriát. Mint egy széles ezüst szalag úgy terül el előttünk a tenger. A kupé utasai az ablakoknál állanak s szinte ünnepléses csendességgel suttogják az utasok „a tenger, — a tenger”. — Itt vagyok tehát, a csodás tengerparton, hol szabadulni reméllek kintő katarusomtól.

Magas hegyről ereszkedik le a vonat s ünnepléses komolysággal liheg be a szerény fiumei pályaudvarra. Célnál vagyunk, előttem állanak az egyetlen magyar kikötőváros házai s az első szó, ami fületem megüti, az élelmes fiumei hordárok „Bona sierá”-ja (Jó estét).

A „Hotel Deák”-ban szállottam meg. Ez egy borsos áru magyar hotel, hol dacára a 10 koro-

nás szobaáraknak, első reggeli látogatóm egy speciálisan erősen fejlett skorpió volt.

A kora reggeli órákban már talpon voltam, hogy el ne késsem az „Ungaro kroata” hajótársaság Abbáziába induló gőzhajóját.

A hajó a „Molo Adamich”-ról indult, hol hemzsegett az ember. Szinte megrohanták a pénztárat s az udvarias tisztviselők majd összetörték magukat a nagy igyekezettől.

No de hát utnak indultunk. Csendes a tenger, csak a hajó kormányja ver fodrozó s elenyésző hullámokat.

Lassan, lassan eltűnnek Fiume s a vele összeépült horvátországi Susak háztetői s csendesen halad a hajó s helylyel-közel delfinek vetik fel fényes ruhájukat a habokból.

Feltűnik előttünk Abbázia ideálisan szeszeciós háztetőivel s mintha idáig érezné az ember a fenyők és platánok balsamos leheletét.

A hajó egy szeszélyes fordulóval a part felé veszi útját s alig hogy összekapkodjuk podgyaszunkat, már ki is kötött.

Itt vagyok tehát, vegyes érzelmekkel szállok partra. Ki tudja mennyi időre válik otthonomná ez a kies vidék, ki tudja nem fogok-e itt megpihenni örökre?

nyífelé húzott, a kitartásban és a politikai következetességben olyan gyengeséget tanúsított, mint a minőnek még soha, egy választás alatt sem voltunk a tanui.

Jelentékeny része van ebben a szomorú körülményben gróf Zichy János belépésének a kormánypartba. Ez a politikai és taktikai szempontból is helytelen lépés egyeseket úgy a papi, mint a világi intelligencia köréből megtévesztett, másokat elaltatott, abba az illúzióba bele ringatott, mintha a jelenlegi kormány alatt a keresztény politika vezérirányai és a kath. egyház jogai a parlamenti oltalom biztos védpajzsa alatt állanának, ismét másokat — a strébereket — a kormánykegyek hajszolására, személyes előnyök biztosítására serkentett.

Nagy kiábrándulás vár a keresztény intelligenciának mindazon köreire, melyek ennek a nyomorúságos kormányának a szekerét abból a meggyőződésből kifolyólag tolták, hogy az hajlandósággal bír és elég erős is lesz a nemzeti és keresztény irányú politikának az ügyét előbbre vinni.

Lámpással kell keresni az egész nagy kormánypartban azokat az embereket, a kiket önzetlen, hazafiúi törekvések vezettek ebbe a táborba. Furcsa volna, ha Magyarországon nem találkoznék 240 ember, a kik konkra éhesek és furcsa volna, ha ez a 240 ember abban a partban, mely 40 esztendeig liberális szellemben uralkodott az ország felett, mást keresne, mint kancot!

Mihelyt pedig egy pártnak túlnyomó nagy többsége maga magát keresi a politikai érvényesülés terén, még csak beszélni sem lehet akár a nemzeti, akár a keresztény érdekek előmozdításáról, mert az érdekeknek ez a két kategóriája teljes hazafiúi önzetlenséget követel.

Sajnáljuk, hogy Zichy János grófnak és a vele egy meggyőződést valló értelmiségnek egy újabb keserves tapasztalás útján fog kelleni erről meggyőződni.

A kikötő cifrára festett apró csónakjaival nagyon szép látvány s a tenger fenséges némasága és csendje után szinte örömmel halljuk az olasz „barkalierik” (csónakosok) zsebongó zajongását.

A Hotel Stefániában szállottam meg. Ez jelenleg Abbázia legkifogástalanabb hotelja. Csendes, békés penzió, hol feltűnően sok a beteg ember és az arisztokrata.

Az élet itt nem is olyan drága, mint ahogy gondolná az ember. Ha részt vesz az ember a közös étkezésben, napi 5 koronáért kifogástalanul jó ellátásban részesül.

A délutánt a csodaszép parkban töltöttem. Óriási platánok, hatalmas pálmák leveleinek sutogó zenéje eszembe juttatja a Nyitrán töltött kedves napokat. Ugye most már szép a Zobor, sűrű lombátort fontak össze a vároldal orgona bokrai s a napsugarak aranykoszorút fonnak a Zobor öreg fejére?

A társaság internacionális. Az asztalnál egy angol lady a szomszédom, aki arról nevezetes, hogy mindenhová magával cipeli gyönyörű angora macskáját. No, ne gondolj ám egy öreg nénikére, nagyon csinos, fiatal leány, akinek szürke szeméből józan életbölcsélet sugárzik. Megpróbáltam vele beszélni németül, majd franciául, de ő sovi-

A 15.000 korona állami segély felosztása. Nehéz a nyitrai városházán következetességet keresni úgy az elvek mérlegelésében, mint azoknak gyakorlati alkalmazásában.

A városi tisztviselők illetményeinek megjavítására még a múlt évi decemberben küldött 15.000 korona állami segélynek felosztására nézve a pénzügyi bizottság egy javaslatot dolgozott ki, melyet már a június 2-án tartott rendkívüli közgyűlésen kellett volna tárgyalni. Akkor azonban a képviselőtestület úgy határozott, hogy az egész ügyet a jogügyi bizottsághoz utasítja, s ennek javaslata alapján veszi azt tárgyalás alá a június hó 15-én tartandó közgyűlésen.

A jogügyi bizottság kétféle javaslatot készített. Egyet, amely körülbelül olyan közvetítő álláspontra helyezkedik a pénzügyi bizottság javaslata és a belügyminiszteri rendelet között, és egyet, amely szoroson a segély felosztására vonatkozó belügyminiszteri rendelet alapelveihez és utasításaihoz ragaszkodik.

Ezek után mindenki azt hitte, hogy a június 15-én tartott közgyűlésen a képviselőtestület a jogügyi bizottság javaslatait legalább annyira méltányolni fogja, hogy azokat érdemlegesen megvitatja, a pénzügyi bizottság javaslataival összehasonlítja és a szerint határoz, amint ezeknek a javaslatoknak a miniszteri körrendelettel való megegyezése, a mellettük való állásfoglalást ajánlani és követelni fogja.

E helyett azonban az történt, hogy a képviselőtestület a jogügyi bizottság javaslatait, a nélkül hogy azokat figyelemre méltatta volna egyszerűen elvetette és a pénzügyi bizottság javaslatait fogadta el.

Hiába fejtegette Steiner Gyula nagyon helyesen, hogy a képviselőtestületnek nem feladata a belügyminiszteri rendelet hibáinak tetsző rendelkezéseit megkorrigálni, hanem csak arra szorítkozhatik, hogy a rendelet alapelveinek és utasításainak figyelembe vételével a városi tisztviselőket a megfelelő fizetési osztályokba és fokozatokba sorozza. Hiába indítványozta azt is, hogy a képviselőtestület a jogügyi bizottságnak jogelvi alapon készült, vagyis szoroson a belügyminiszteri rendelettel egybevágó javaslatát fogadja el.

Ez a tiszta és világos álláspont a tisztviselők között is aránylag a legáltalánosabb megnyugvást szülte volna, ámbar ennek az álláspontnak az érvényesítése mellett is nagy méltánytalanságok fordultak volna elő a segély felosztásában, ezek azonban bármely javaslat szerint is elkerülhetetlenek.

Elég baj az, hogy országos törvény helyett

niszta göggel jelentette ki, hogy csak angolul beszél.

Este 6 óra felé veszi kezdetét a korzó. A tengerparton és kikötő mólón. Káprázatosan pazar toalettek, mintha csak egymást akarnak túlicitálni a Lipótváros hölgyei, akik rendkívül nagy számban vannak Abbáziában.

Az arisztokraták itt is külön csoportot alkotnak. Hölgyeik feltűnően egyszerűen ruházkodnak. Túlnyomó a fehér batiszt ruha, minden dísz nélkül.

Az idő változatlanul derült és meleg, bár még nem az igazi melegség ez, mert belevegyül egy-egy hideg fuvalom a tenger felől. Most este 9 óra van. Nyitva vannak szobám ablakai s én tele tudóvel szívom a balsamos esti levegőt.

Altató meséket susognak a lombok a meszeseségben a „Canale de Moltempo” felé egy távoli villám festi pirosra a látóhatárt. A szemközti hotel balkonján egy szókeahajú, fehérruhás leány áll s fázosan vonja szorosabbra salját. Mintha a régi trubadur világ elevenedne föl előttem s már látom is a kobzos trubadurt, amint vágyóan, epedve énekel.

Kezd hűvösödni. Ép e percben csuktam be az ablakot s csak most kezdem érezni, hogy egyedül vagyok. Holnap kiakarok menni a tengerre,

silány miniszteri rendeletek szabályozzák a tisztviselők illetményeit, de ha már itt tartunk, akkor a városi hatóságoknak kötelességük a fizetésrendezést, illetőleg segély felosztást úgy eszközölni, hogy az a felsőbb hatóság utasításainak teljesen megfeleljen.

Különbben hiába való munkát végeznek a hatóságok és olyant végzett a nyitravárosi képviselőtestület is, melynek határozata jóváhagyást nem nyerhet. Minthogy pedig a képviselőtestület már ki is utalványozta a segélyt, a határozatot jóvá nem hagyó felsőbb hatósági intézkedés nagy zavaroknak a forrásává válik.

Felelni fognak érte azok, akik okozták.

Felhívás

vármegyénk néppárti érzelmű elvtársaimhoz!

A lezajlott képviselőválasztások az egész országban a néppárt számbeli csökkenését eredményezték, de vajjon erkölcsi veszteséget jelent-e ez tisztelt Elvtársaim? Nem! Már a koalícióban helyt foglalt pártok számarányát tekintve is, a néppárt veszített legkevesebbet a hatalmi párt előnyomulásával; de ha figyelemmel kísértük az általános választásnál a néppárti jelöltek számát, és a szavazások eredményeit, láthattuk, hogy minden eddigi tapasztalatot jóval felülmúló számban volt jelöltünk és szavazónk az egyes kerületekben. Ez csak azt jelentheti, hogy igenis van talaja a néppártnak az egész ország lakosainak keresztény meggyőződésében, gyökerei messze szétágaznak a lakosság elveink iránti lelkesedésében. De ha a győzelmi eredmény nem volt számra nézve kedvező, keresnem kell az okát ennek és hiszem meg meg is fogom találni.

Nem foglalkozom most a hatalmi eszközök, talán bátran mondhatnám, a hatalmi túlkapások közismert sokféleségével, melyek a hatalom terfoglalásának útját egyengetve, minden más elvi érvényesülést mesterséges, vagy mesterkélrt erőszakkal tetek lehetetlenné. Nem foglalkozom azért, mert erős meggyőződésem az, hogy az elveért vívott harcban, ha a szívek lelkesek és igazak, ha a tábor szervezett és kitartó: minden hatalmi törekvés a megdönthetetlen lelkesedés ellenállásával szemben kell, hogy kudarcot valljon. Ha vereséget szenvedtünk, ennek egyik, nem utolsó okát magunkban, táborunk szervezetlenségében kell keresnem. És nem csalódom, ha azt hirdetem, hogy azt itt meg is találtam.

Ha az általános bajt orvosolni akarjuk, nem szabad a gyógykezelést általánosságban megkezdünk, maradjunk meg a helyi hiányok, a beteg

otthagyni a zsebongó, zajongó társaságot, hogy egyedül lehessenek gondolataimmal.

Itt akarom befejezni megkezdett tanulmányomat a modern irodalomról.

Node már későre jár az idő, túlságosan elnyújtottam ezt a levelet, de látod szinte jól esik közölni valakivel a gondolataimat. Ilyenkor nem érzem annyira az egyedüllétet, gondolataim ott vannak nálatok, járom a Zobor békés útjait, az utcáitok hepe-hupás köveit s azon gondolkodom, hogy nem érezném-e jobban magamat köztetek.

Node hát fő az egészség. Az ismerősöknek szíves üdvözlét s mondjad, hogy jobban vagyok.

Kováry Káfehrl László.

Sziporka.

Szabadságon.

— Miért horgászik Ön egész nap?

— Mert ezzel igen lassan mulik az idő s így azt hiszem, hogy nem egy heti, de két heti szabadságon van.

Fogadalom.

— Miért issza ön üvegből a sört Schönhofer úr?

— Mert egyszer fogadalmat tettem, hogy többé egy pohár sört sem nyelek le.

helyi érdekek, a tapasztalt kis körzetbeni pótlások orvoslásánál. Ezt tovább fejlesztve majd nagy általánosságban is elérjük azt, a mit kis körzetben megszereztünk. Egyelőre a vármegyei néppárt jövődjéről kell gondoskodnunk.

Önmagunkat kellene okoznunk, a felelősség teljes súlyát önmagunkra kellene háritanunk, ha a közelmúlt tapasztalatai még mindig nem nyitnának fel szemünket. De érzem és tudom, hogy minden Elvtársam nyitott szemmel nézte az eseményeket, tette kész lelkesedéssel várja a cselekvésre hívó szót, mert mindnyájan érezzük, hogy a szétszórt erők összegyűjtésére talán sohasem volt annyira szükség, mint most, hogy a keresztény zászlót fenn kell lobogtatni acélos karokkal, hogy fel ne érjen hozzá a sár, mit az elfajult és a soha be nem olvadó elem, elég szemérmelen igyekezettel dobált felé.

Emberek lelkesedésének igazában nem kereshetünk hibát, mert a közvetlen tapasztalat elég bizonyítékát adta annak, hogy népünk kitartása, lelkes elvi meggyőződése, rendíthetetlen elvhő ragaszkodása követésre méltó, meghatározó példákat mutatott. Embereink nagy tömege nem ingott meg a sok fajta kísértés, a pressionált elvtagadás minden formájában jelentkező csábításával szemben. Jól szervezett vezetés legyőzhetetlen biztosítéka lesz elveink érvényesülésének, sokat ígérő záloga a győzelmi pálmánknak. Csak ki kell utána nyujtanunk dolgozó, edzett karunkat.

A szervezet hiánya az, hol meg kell állanom és ahol egyik kútforrást találok meg vesztésünknél. Vármegyénkben egy nagy tábora van a néppárt lelkes híveinek. Egy egész sora a tettekre kész vezetőknek. Szervezkednünk kell! Nem a támadásra, de a jogos érvényesülésre. Támadásra ott lesz szükség, hol a jogtalanságokat kell visszavernünk, itt is férfiak leszünk! De szervezett erőnkkel igazolni kell jogosultságunkat, hogy velünk mindent, ellenünk semmit nem tehetnek. Szervezkednünk kell egy erős vármegyei központot, ezé legyen az irányítás, és itt fussanak össze a vidéki szervezetek szála. Szervezkednünk kell a vidéken is kerületenként és járásonként, sőt községenként s ezek a vidéki körök mind megannyi szervei legyenek a központnak. Vármegyei ügyeink minden vonatkozásában döntő befolyást kell biztosítani szervezetünk által magunknak, hogy a lelkészlők is tudják és érezzék meg, hogy minden mellőztetés semmibe vevés és letiprálás nem egy-két embernek a küzdő karja, hanem egy nagy tábornak szervezett ereje áll szemben.

Az idő itt van, táborunk nagysága elég biztosíték arra, hogy a cselekvés nem lesz eredménytelen, mutassa meg minden igaz Elvtársam, hogy a porond is tud, mert kell harcba szállni elveink érvényesüléséért!

Elvtársi szeretettel és bizalommal hívok munkára mindenkit, a ki velünk érez! Jelentkezzen mindenki, a kiből el a cselekvési vágy és a ki elvét nyíltan meri vallani. Jelentkezzenek vidéki elvtársaim, kik a szervezkedés munkájában részt óhajtanak venni levélileg a Nyitrai Szemle szerkesztőségénél legkésőbb aug. hó 1-ig. A jelentkezés mérvétől tesszük függővé a szervezet ügyének minél rövidebb idő alatt tervezett nyélbe ütését. Bizton számítva Elvtársaink lelkesedésére, szándékunk a jövő ősze elején egy nagy értekezletet egybe hívni a további teendőket megbeszélésére. Ott megalakítjuk a központi meg a vidéki szervezeteket, hogy egyöntetű munkával biztosíthassuk az elmaradhatlan sikert!

Föl a szervezkedésre Elvtársak! Hazafias lelkesedéssel, igaz ügyünk iránti szeretettel, landadhatlan munka kedvvel induljunk a további harcra, majd felnyílnak azoknak szeméi is, kik ma még homályosan sem látják, hogy Magyarország jövődjét a szeplőtelen keresztény zászló teheti csak nagygyá, függetlenné, boldoggá!

Adja a magyarok Istene, hogy siker koronázza vállalkozásunkat!

Vágvecsén, 1910. évi június hó 14-én.

Hazafias üdvözléssel

Ajtics-Horváth Dezső
ország képviselő.

Hogyan választanak Nyitrai megyében?

III.

A privilegyei választás.

Lapunknak újabb ismét a következőket írják:

A néppárti Brestyenszky-választókat, kiknek száma 1100 lehetett, az összes papokkal a reggeli felvonulás után szuronyok és fegyveres karhatalom alatt mint valami gyilkosokat és rablókat fogva tartották. A néppártiak közül passe-partout mindössze 2 embernek adtak. A liberális táborban, hol mindössze vagy 500 részeg paraszt, 50 zsidó választó és körülbelül 20 hivatalnok, meg egy nagy sereg zsidó csirkefogó volt, mindenki szabadon járt-kelt. A vidékbéli pálinkamérő zsidók karzallagot viseltek és mindenhová mehettek. A szavazás két zsidó lakásban szűk helyiségekben történt. A községek egymásután jöttek. Minden községből először a liberálisok szavaztak. A részeg liberális parasztok neveiket sem tudják. Az egyik Radakot mond, a másik Rudnyánszky Lajost, sokan semmit sem mondanak, a karszalagos pálinkás zsidók kimondják helyette a jelölt nevét, az elnök elfogadja a szavazatot. Az egyiknél pláne a pálinkás Donáth mondja ki az elnök helyet a szentenciát: „fertig, abgestimmt, angenommen.“ Az elnök ezt is elfogadja. Most jönnek a néppárti szavazók. Mindnyájan józanon, szerényen. Egy keskeny folyosón keresztül bocsátják az elnök elé. A folyosón jobbra-balra zsidógyerekek állnak. Gunyakaj között Volkspartei, Volkspartei Brestyenszky Lajos, Csillaghy és más neveket kiáltanak a választók fülébe, hogy őket zavarba hozzák. Egynehány zavarba jön, rosszul szavaz, az elnök természetesen elutasítja őket. De ez semmi, most következik a gaszág! A választók nagy része higgadtan, nyugodtan felel az elnök kérdésére, korrektül mondja a jelölt nevét. Az azonossági tanuk kimondják az azonosságot és a községi bírók is. A falusi jegyző letagadja az azonosságot és az elnök elutasítja a választót. Ilyképpen vagy 250 választót fosztanak meg a választói jogtól. Ez tartott körülbelül esti 9 óráig. Több kormánypárti választó nincs. A mérleg egyenlő.

A néppárti táborban még 500 választó állott szuronyok között. Itt józan lelkesedés, a kormánypártiaknál kétségbeesés! Most következik egy vérlázító gaszág!

Szuronyok között felvonul a 215 néppárti választó. Köztük Czeizel János és Fegyveres Vilmos segédlelkészek és Ámon Vilmos gyógyszerész. Chemez választási elnök kirohan, az egyik segédlelkészt visszakisérteti a néppártba, a másikat, Fegyveres Vilmost, ki előbb Handlován működött, durva szavakkal illette. Fegyveres utoljára akar szavazni, de az elnök fenyegetéssel kényszeríti, hogy szavazzon. Elutasítják. Mikor kilépett, a zsidógyerekek megrohanták, összeköpdösték, Heccáplán, Schwindler, Betrüger, Pfuj szavakkal illették és talán szétszedték volna, ha egy tiszt nem megy segítségére. Ámont szintén erőszakkal leszávattatták. Azután mindkettőt fegyveres őrizet alatt a néppárti táborba tuszkolták. Most a vezetőktől megfosztott táborra került a sor. Egy pálinkás zsidó elordítja magát: kérem itt botokkal és fegyverekkel vannak elkötve a választók, a katonaságot meg kell duplázni. Nagy ordítást, zajt csapnak a zsidók! Pedig csak egy öreg beteg embernek volt botja, melyre támaszkodott. A választókat katonasággal veszik körül. Most egy Uskert nevű elcsapott jegyző jelenti az elnöknek: „itt sokan vannak, akiknek nincs szavazati joguk.“ A szegény választókat meg sem kérdik, hanem az irnok bemondása szerint, csendőri fedezet és karszalagos pálinkás zsidók asszisztenciája mellett erőszakkal 47 választót suppolnak el egy elkülönített helyre. Azután szavaznak a többiek, vagy százat elutasítanak és a 215 választó közül alig ötvenen lesznek elfogadva. Jön még egy tót község 17 választóval, ebből kettőt fogadnak el. Németpróna 70 néppárti választója közül tizenhatot elutasítanak. Ez volt reggeli négy órákor. A mérleg egyenlő. A néppárti táborban még kilenc község van 250 választóval. Ismét tanácskoznak. E 250 választóból alig tizet fogadnak el. Hat órákor reggel egyszerre, mikor már az összes néppárti választók leszávattak, az a hír ter-

jedt el, hogy a liberálisoknak még 80 választójuk van rezervában. Ezek közül vagy harmincat leszávattak, pedig állítólag egyiknek sem volt szavazati joga. Ezt könnyen tehetők, mert a községbeli bizalmi férfiak már eltávoztak. Így csinálták meg a többséget. A választást befejezték. Az eredményt kihirdetik, hogy Rudnay Alajos bajmóci prépost 37 szavazattal győzött.

Jellemző, hogy egy liberális előkelőbb úr a szavazó helyiségben ezeket mondta: „Ha Rudnay ezt a piszkos, gyalázatos törvénytelen mandátumot elfogadja, akkor nincs előttem többé becsülete.“

Hogy azután mi történt a liberális táborban, azt egy néppárti választó sem tudja, de nem is akarja tudni, mert undor és megvetéssel távoztak el Privigyéről, mely ezen gyalázatos esemény által örök időkre be van mocskolva.

Ennél nagyobb gaszágot, jogtiprást még nem látott Magyarország! Nincs szó, mely ez égbekiáltó bűnt megbélyegezni képes lehetne!

A petíciót benyújtották. Nyugodtan és higgadtan várjuk a fejleményeket. Ezen egy választás oly tökéletes világos képét adja a mai korrupciós infamis közállapotainknak, hogy itt a tizenkettedik óra, melyben ez ocsmánysággal leszámolni kell. Meglátjuk, hogy ki rendelte el e gyalázatos választást, de aki elrendelte, legyen az akár *Khuen-Héderváry*, vagy *Tisza*, vagy *Crausz* főispán, annak összes segédeivel örökre le kell tűnni a politikai látóhatárról. De ez nem elég. A jogbitorlókat és jogfosztókat börtönbe kell küldeni, ahol az ő méltó helyük. Nekünk pedig katolikusoknak ezen választással a szabadkőművesek, hitetlenek és a zsidók oly fegyvert adtak kezünkbe, mely a sárral tiport igazságot diadalra fogja vezetni.

IV.

Más forrásból, ugyancsak a privilegyei választásról írják:

IV. Béla királyunk krónikása megrázó színekkel festi a tatárdulást. Töredékekben birjuk ezt a szomorú leírást, de így is megboradunk tőle.

Vad hordák törnek be egy félig-meddig civilizált országba, melynek az a szerencsétlensége, hogy a kiváltságos urai újat húznak a királlyal és szintén örülnek, hogy jön a boszúálló ellenség, mely megtorolja a királyon azt az „igazságtalanságot“, hogy őket, a hatalmas oligarchákat megrendszabályozni merete, mondom vad tatárhordák vetik magokat a szerencsétlen magyar nemzetre és gyilkolnak, égetnek, pusztítanak. Temetővé változtatják az országot.

Ezt a pusztítást azonban barbár hordák viszik véghez, melyek más mesterséghez nem értenek. És ez a dulás oly században történt, a mikor: népszabadság, népképviselés; jogegyenlőség, alkotmányosság ismeretlen fogalmak voltak. Mind a mellett a XX. században is beszélünk tatárdulásról. Nem ugyan ázsiai tatárokról van szó, mert lehet, hogy azok ma nap sokkal civilizáltabbak, mintsem hogy képesek lennének megismételni a XIII. századbeli pusztítást. Szó van itt a magyarországi tatárokról, kik merészen rávetik magokat a szabad magyar honpolgárokra és a király által szentesített törvény nevében sárba tiporják a nemzet legdrágább és vére árán szerzett kincsét: az alkotmányt és ezeket fosztanak meg polgári jogaiktól.

A privilegyei választásnak csúfolt gonoszított nem volt egyébe, mint tatárjárás. Látuk a régi oligarchák satnya ivadekait, kik nyomorúságos bérért pártatlan jogfosztásra vállalkoztak. Civilizált ember, régi nemesi sarj, a március 15-ikét ünneplő hazafi rátör polgártársaira, érezteti velök hatalmát és ha nem hunyászkoznak meg előtte, kész őket katonasággal és zandárokkal halomra lövetni. Ki mondhatja azt, hogy a privilegyei választáson a népakarat győzött? Micsoda népakarat az, mikor alig 600, pálinkán és pénzen megvásárolt ember „győz“ több mint ezer választón? Micsoda szabad választás az, ahol százakat megfosztanak polgári joguktól csak azért, mert a választási elnökök által kioktatott jegyzők egész vakmerőn állítják, hogy a néppárti választókat nem ismerik? Micsoda szabad választás az, amikor Csemez és Knogler elnökök önkényűleg elkergetnek száz és száz választót a szavazó urnától? Hát nem tatárdulás ez? És még ezen jogtiprás után is, mely megbélyegezte az egész bandát, mely ezt a szegényteljes tettet előre tervezte és a legbarbárabb módon végrehajtotta, — beszélünk jogegyenlőségről és szabadságról. Látuk Privigyén, hogy se az egyik, se a másik nincs meg. Igen is jogai és kiváltságai vannak Abaffynak, Somogyinak, Doszthálnak, Gregornak, Bienenstocknak, Vogelnek és az összes rendezőknek, kik Rudnay Alajost „mandátum“-hoz juttatták,

de nem volt szabadsága és polgári joga a Bresztyenszky Kálmán pártjának. És itt látni azt a gyűlöletet és megvetést, mellyel a mungópárti satnya oligarchák és csatlósai a néppárti érzelmi polgárok iránt viselkednek. A néppártit szabad a községekből karhatalommal kitoloncolni, szabad őket polgári joguktól megfosztani és szabad őket ha kell, halomra lövetni. Így küzd a magyar köz-igazgatás és a zsidóság a nép ellen. Igen is, a zsidóság. Hisz a privygei választás nem volt egyéb, mint a zsidók hadjárata a keresztények ellen. Ha a zsidók: Gömöri, Donáth, Rosenthal, Bienenstock stb. stb. nem veszik pártfogásukba Rudnay Alajost, az föllépni nem mer, az még 600 szavazót sem hoz össze, dacára a jegyzők, a szolgabírák és a választási elnökök garázdálkodásának. Rudnay halás is a zsidóknak. Onéik első-sorban köszönte meg a piszkos mandátumot és örök időkre őrizni fogja azt a csokrot, melyet neki Braunne (!) a zsidónok nevében átadott.

A privygei választás igen is nem volt más, mint politikai tatárjárás. Az oligarchizmus birkózása a demokraciával. És Dostháal Gyula jegyző, az ő világlapjában, mely annyi „eredeti” cikkel gazdagította a hírlapirodalmat, még is győzelemről zeng dicshimnuszokat és örömkönyveket ont, hogy sikerült Rudnaynak egy pár kötni való fráter segítségével piszkos mandátumhoz jutni. Teszi azt az a Dostháal, aki a szavazásnál egy néppártit sem ismert. Hülyének tetette magát, hogy így igazolja gyászos szereplését.

No hát, mi nem hagyjuk a dolgot annyiba. Belenyulunk a munkapárti piszokba és kihalszszuk onnan a munkapárti alakokat, akik méltók az egész ország megvetésére.

Terjedelmesen leírjuk a betvártiklit, melynek most is tapsol a züllött erkölcsű és a koncert lelkesedő liberális tatárhad. Nem kell felfednünk titkokat, mert hisz nyíltan dolgoztak a rút alakok. Nem volt titok, hogy Bresztyenszky Kálmán bukni fog, hisz arról beszélt itt Spitzer Arinótól kezdve az egész szövetkezet. A néppárt egyik bizalmifia is azzal köszöntött be Bresztyenszkyhez: „Es ha ezer többsége lesz is, megbukott. Ez Nyitra befűzött dolog.”

Sporzon Ernő is eleget fecsegett ki, hogy mire készül a banda. No, mi e banda viselt dolgait egy cikksorozatban leírjuk és megörökítjük azt a jövő — demokratikus — nemzedék számára. Szerény munkánkat *Crausz* István főispánnak, a választási elnökök protektorának ajánljuk.

Krónikás.

Nyilatkozat.

Minthogy dr. Landauer Bélának a galgóczi választókerület néppárti jelöltjének a jelöltségtől visszalépő és a Ny. Szemle f. é. június 12-iki számában is megjelent nyilatkozatában olyan kitételek is fordulnak elő, a melyekből az előzményeket és a tényeket nem ismerő közönség olyan következtetést vonhatna le, mintha a ker. néppárti papsága eddigi néppárti elveit feladva, vagy legalább is felfüggesztve egy munkapárti jelölt támogatására vállalkozott volna: alulírottak kénytelenek vagyunk az igazság érdekében és minden félreértés elkerülése végett a következőket hozni nyilvánosságra.

A galgóczi kerület alulírott néppárti papsága soha és sehol sem mondotta ki azt, vagy kötötte le magát arra, hogy a most lezajlott választásoknál dr. Fodor Kálmán nemz. munkapárti jelöltet támogatni fogja, sőt ellenkezőleg a folyó évi február hó 28-án a galgóczi plebánia épületben főt. Brucker Ágoston plebános elnöklété alatt megtartott néppárti konferencián valamenyien egyhangulag megütközésüket fejezték ki dr. Fodor Kálmánnak, azon tette miatt, hogy a ker. néppárt teljes ignorálása mellett lépett át a nemzeti munkapártba. Együttal kimondták, hogy dr. Fodor Kálmán ezen tette miatt nem számítat a néppárti papság támogatására. Ezen nyilatkozatot dr. Fodor Kálmánnal írásban is közölni elhatározták.

Tekintettel azonban arra, hogy a koalíció annak idején a galgóczi kerületet paktumszerűleg, tehát az országos Néppárt beleegyezésével is, minden harc nélkül engedte át dr. Fodor Kálmánnak, a ki azon idő óta a ker. választóinál mely gyökeret vert: a néppárti konferencia kizártnak tartotta annak lehetőségét, hogy a ker. néppárt dr. Fodor Kálmánnal szemben a siker reményével harcba szállhasson és azért a konferencia kimondotta, hogy dr. Fodor Kálmán fellepése esetében a néppárt részéről senkit sem kíván jelölni, hanem a legszigorúbb semlegességet fogja megőrizni úgy, mintha a kerületben néppárt

nem is léteznék. Bárki mással szemben azonban, a ki munkapárti vagy más nem néppárti programmal lépne fel, az összes jelenlévők és a konferencia határozataihoz csatlakozók fentartják cselekvési szabadságukat. A konferencia elnöke ezeket egyhangú határozatképpen kimondotta.

Praznovszky József póstyéni plebános, *Sándorfy Nándor* lopassói esp.-plebános, *Jedinsk Tivadar* drahóczi esp.-pleb., *Praznovszky Antal* újvároskai plebános, *Hoenigh Ferenc* nagykosztolányi pleb., *Steklás Nikodém* vigvári pleb., *Bubrics Mihály* vágmedencei pleb., *Vavra Ágoston* jókeői pleb., *Plechlo Béla* alsódosubói plebános, *Révay József* újvároskai káplán.

Ujdonságok.

Gróf Zichy Nándor aranylakodalma.

Csendes családi körben, szerető gyermekek és unokák forró érzelmeitől környezve, s az egész magyar katolicizmus jókívánataitól kísérve ülte meg e napokban gróf Zichy Nándor, a magyar katolikus egyház társadalmi és politikai törekvéseinek nagyérdemű vezére, aranylakodalmanak ünnepét.

A pápa Ő Szentsége az emlékezetes ünnep alkalmából meleg hangú üdvözetet küldött a jubilans házaspárnak s áldását adta rája.

Mely hódolattal szívünkben köszöntjük a lángoló buzgalmú főurat és fenkölt lelkű nejét, kívánva nekik, hogy még gyemánt lakodalmukat is friss egészségben, zavartalan boldogságban ünnepelessék meg!

A hercegprímás Vincze Károlyhoz. Megemlékeztünk már Vincze Károly nagy-hindi esperes plebános 25 éves esperesi jubileumáról. Ez alkalomból *Vaszary* Kolos hercegprímás a jubilánshoz a következő levelet intézte:

Ntisztelendő Alesperes és Plebános Úr!

Egy ritka emléknapot fog Ntisztelendőség a közel jövőben megünnepelni.

Alesperessé történt kinevezetésének közeleg az isteni Gondviselés jóvoltából negyedszázados évfordulója.

Kedvező alkalom ez a jubiláris emléknapp arra, hogy míg a huszonöt év alatt az alesperesi teendőikben tanusított odaadása, buzgalma és fáradozása elismerésül főpásztori köszönetemet nyilvánítottam, kifejezésre juttassam egyúttal azon óhajomat is, hogy a Mindenható Ntisztelendőségedet a legjobb erőben és egészségben még igen sokáig éltesse.

Ajtatos imáiba ajánlottan maradok nagyra-becsülésel és jóindulattal

Balatonfüred 1910. máj 31.

Kolos,
Bibornok, érsek.

Bucsuünnepély. A r. kath. elemi leányiskola igazgatója dr. *Puchovszky* Bálint irodaigazgató tiszteletére f. hó 15-én igen sikerült bucsuünnepélyt rendezett. A bucsudal után, amit az énekesek oly remekül előadtak, a kis ovodások mondtak könnyeikig megható versecskéket. A tantestület részéről az intézet hitoktatója bucsuztatta kedves szavakkal a távozó igazgatót, akit az egész intézet tisztelt és szeretett. Az igazgató köszönő szavai után az énekkar zárta be az ünnepélyt művészi énekével.

Eljegyzés. *Almásy* Kálmán m. kir. honvéd-főhadnagy jegyet váltott *Suszték* Sárkával, *Suszték* Ambrus és neje szül. Juhász Irma leányával.

25 éves jubileum. A nyittravárosi ipartestület f. évi július hó 3-án ünnepli meg fennállásának 25 éves évfordulóját egy nagyszabású kerti ünnepélyvel egybekötve a sörgyár kerti helyiségében. Az ipartestület ez alkalomra meghívta a trencsényi 71-ik gyalogezred zenekarát, így az ünnepély igen fényesnek és érdekesnek ígérkezik. Belépőjegyek 1 kor. 20 fillérjével személyenkint előre válthatók *Huszár* István, *Verebely* Géza, *Sáffár* József és *Tausig* Ignác urak uzleteiben.

Érettségi vizsgálatok. A nyitrai r. kath. főgymnasiunban 28 tanuló jelentkezett az érettségi vizsgálatra. Ezek mindnyájan letették az írásbeli vizsgát, a szóbelin egy évre visszautasított 1, három hónapra 3.

Jelesen érettek: *Deseő* Dezső, *Fellner* Ferenc, *Fundarek* István np., *Galló* Imre np., *Kálló* Győző np., *Ploig* Ágoston np., *Rudinszky* József np., *Szmitka* János. — Jól érettek: *Jenőfy* József, *Kolecsányi* Kálmán, *Márzi* Lajos, *Úngár* József, *Weinberger* Armin. — Érettek: *Baczigal* Károly, *Baranyai* Vince, *Breckska* János, *Burlasz* Mátás np., *Löwinger* Mózes, *Löwi* Fülöp, *Masányi* Imre, *Strausz* Náthán, *Szabó* Győző, *Vajda* Béla, *Weisz* Géza.

A trencsényi kir. kath. főgymnasiunban f. h. 9. 10. és 11-én tartattak az érettségi vizsgálatok, melyeken *Riegel* Sándor miniszteri biztos a kalocsai érseki főgymnasium igazgatója elnökölt. A nagytudású és szíves, szelid modorú jézustársasági atya felejtethetlenné tette ez alkalommal emlékét a vizsgázó ifjak lelkében, a mennyiben valamenyit szeretetteljes jóindulattal segítette annak a fontos lépésnek a megtevésénél, mely az ifjut az iskola falai közül az első életállomásra, a fensőbb tudományok csarnokába vezeti. „Egy ilyen elnök alatt élvezet vizsgázni” mondották a szeretetteljes bánásmódtól fellelkesült ifjak. — Érettségre jelentkezett 24 tanuló és pedig: *Artbauer* Ottó, *Deutsch* Alfréd, *Dubravka* Vendel, *Dudácsek* Sándor, *Ehu* Rezső, *Gansler* László, *Hrusovszky* János, *Gübsch* Ervin, *Kácsér* Dezső, *Kenessy* Iván, *Kompanek* Antal, *Krizsán* Endre, *Lövenbein* Béla, *Mihalik* Ferenc, *Neuvirth* Jenő, *Pólyik* Árpád, *Riegler* Béla, *Rózsavölgyi* Imre, *Rutsek* Béla, *Schlesinger* Jenő, *Ucsnay* Ernő Pál, *Weisz* Béla és *Weisz* Miklós. Ezek közül 7-en jelesen érettek és pedig: *Artbauer* Ottó, *Kácsér* Dezső, *Lövenbein* Béla, *Neuvirth* Jenő, *Rózsavölgyi* Imre, *Rutsek* Béla és *Weisz* Miklós; jól érett 8, a többi érett.

Itt említjük meg, hogy ez idén Nyitráról egy diák kisasszony is tett érettségi, *Kubányi* Xenia Mária úrhölgy, *Kubányi* István gyógyszerész leánya, a ki az Országos Nőképző Egyesület leánygimnasiunában jelesen lett érett.

Halálozás. Lovag *Smialovszky* Sándor Rajeczfürdőn f. hó 10-én 87 éves korában elhunyt. A boldogultban, a ki az 1848/49-iki magyar szabadságharc alatt a lengyel légiónak a tagja volt s ott kapitányi rangra emelkedett, *Smialovszky* Valér Trencsénmegye volt főispánja édes atyját gyászolja. — Nyugodjék békében!

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestületének f. hó 15-én *Faschler* Ferenc polgármester elnöklété alatt tartott közgyűlésében, a képviselőtestület *Riszner* Károly városi ügyésznek és *Laskay* Mihály állatorvosnak 4—4 heti szabadságot engedélyezett.

A városi tisztviselők számára az állampénztárból kiutalványozott 15,000 kor. segélyt, melyről érdemlegesen lapunk más helyén szólunk, a képviselőtestület a következőképp osztotta fel: *Faschler* Ferenc polgármester kap 1160, *Markovich* Sándor tanácsnok 910, *Rédeky* Géza főkapitány 590, *Gyürky* Ferenc főjegyző 400, *Riszner* Károly ügyész 1200, dr. *Munels* Lajos orvos 800, *Gyulai* Mihály mérnök 700, *Ocskay* László pénztárnok 1010, *Pettkes* Géza számvevő 430, *Szabó* Vince ellenőr 130 és a 15,000 korona segélyösszegnek időközi kamatait (körülbelül 300 koronát), *Ruscák* Rezső aljegyző 630, *Herczeg* István r. fogalmazó, t. alkapitány 330, *Csacskó* István rendőrbiztos 360, *Laskay* Mihály állatorvos 360, *Massányi* József I. oszt. adóoszt. 730, *Baás* Ferenc II. oszt. adóoszt. 610, *Brogányi* Henrik gazda 660, *Köck* Alajos I. oszt. végrehajtó 510, *Mihályfy* Gyula II. oszt. végrehajtó 660, *Karlánek* Antal iródatiszt 580, *Tillinger* István irnok 860, *Poppelka* Géza irnok 560, *Zalka* Sándor irnok 660.

Izr. hitközségi nagygyűlés. F. hó 8-án Bars, Hont, Komárom és Nyitra vármegyék hitű zsidó hitközségeinek rabbijait és világi férfait látta vendégül a nyitrai aut. orth. izr. hitközség. Az ügybuzgalom, a hitbuzgóság szépen nyilatkozott meg midőn egyszerű közfelhívásra tömegesen jöttek el lelkesedni az ügyért és egyesületet alapítani, a mely a hit megerősítését, a hitben való megszilárdítást írta zászlajára. Ez volt célja a nagygyűlésnek, melynek színhelye a nyitrai izr. népiskola díszterme volt. Az ülés elnök ségének megalakulása után *Steiner* Armin hitk. elnök meleg szavakban üdvözölte az egybegyűlteket majd Isten áldását kérte a tanácskozáásra és tanácskozára. Ezek után nyitotta meg az ülést *Katz* Mózes főrabbi megható beszéddel, melyben a nagygyűlés célját ecsetelte. Elnöklő a szót *Suszték* Viktor főrabbi előadónak adta át, ki az egyet teendőit terjesztette elő szép szavakban, egyszersmind bemutatta az alapszabály tervezetét, melyet a gyűlés nagyjában el is fogadott. Csupán egyes pontok körül támadt vita a részletkérdések

megbeszélésénél. A képviselő testület, végrehajtó bizottság ugyszintén egy az alakítandó kézmű és ipariskola megbeszélése tárgyában kiküldendő biz. megválasztása után az úrményi rabbi meleg szavakban emlékezett meg Ó Felségéről koronázási évfordulója alkalmából és indítványára hódolati táviratot menesztett a gyűlés Ó Felségéhez. A gyűlés a haza a király és az elnök éljenzésével ért véget. Este a hitk. egy több mint 60 terület-kes társas vassorán látta vendégül a gyülekezetet, mely a késő éjjeli órákig volt együtt.

Meghívó. A nyitrai ker. szociális öngyógyító egyesület hitelszövetkezet június 19-én d. e. 10 órakor a szociális egyesület nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre t. Cimet tisztelettel meghívom. Tárgysorozat: 1. A szövetkezet fejlesztése, előadó dr. Kaszala János. 2. A szövetkezet és az iparososztály, előadó Sulgan András. 3. Indítványok. Nyitra, 1910. június 12. Dr. Kaszala János, igazgatósági elnök.

A nyitrai irgalmas nővérek templomának jubileumi megújítására a közönség szíves aldozatokészségéből újabban a következő adományok folytak be:

Dr. Cserenyey István 25 kor.

Seeber Alice gyűjtése: Trnka I.-né 10 kor., Seeber V.-né 8 kor., Toifel I.-né 6 kor., Brucker C., Kegyesrendi Társlház 5-5 kor., N. N. 4 kor., N. N., Dr., Forgács I., Trnka L.-né 3-3 kor., Seeber Alice, N. N., Trnka I.-né 2-2 kor., Kubányi I. 1 kor.; kisebb adomány 10 fill. Összesen 54-10 korona.

Nagy I. gyűjtése Pudmercen 23 korona.

Kozmovszky M. gyűjtő ívén: Kozmovszky Ö. 5-10 kor., Tichy F.-né, özv. Galgóczy I.-né 2-2 kor., Roth E., N. N., Dombayné, Kostyáiné 1-1 kor., kisebb adományok összege 1-90 kor. Összeg 15 korona.

Bihary I. gyűjtése: Pográny község, Bodok község, Család község 5-5 kor., N. N., Csitar község, Csejthe község 3-3 kor., N. N. 2 kor. Összeg 26 korona.

Pécs M. és Mihályi M. gyűjtése 20 korona.

Anyistük B., Petrikovits V. 10-10 kor. Összesen 20 korona.

Pettkes O. gyűjtő ívén 6 korona.

N. N. 12 kor., Koválik I. Koválik B.-né, N. N. 5-5 kor., Erdősné 2 kor., N. N. 1 kor. Kisebb adományok: 4-60 kor. Összesen 34-60 korona.

Jelen kimutatásunk szerint 218-70 kor. Hozzáadva a lapunk jún. 12-iki számában kimutatott 4385-92 kor.-hoz, lesz főösszeg 4604-62 kor. Isten fizesse meg! (Folyt. köv.)

Zoborfüred intéző bizottsága a f. hó 12-én tartott értekezletén a sokfelé küldött, de ezideig vissza nem érkezett aláírási ívek beszámolója nélkül megállapította, hogy a 100,000 korona alaptőkére 70,000 koronán felüli részvények már elhelyezést nyertek. Biztonság okából a bizottság az aláírási záros határidőt f. évi július hó 1-ig meghosszabbította és felkéri azokat, kikhez az aláírási felhívások menesztettek, mikép azokat ugyanazon záros határidőre követő időben „Zoborfüred-társaság intézőségéhez” beküldeni, a befolyt összegeket pedig a nyitrai Iparbank mint részvénytársasághoz átszámaztatni sziveskedjenek. Megbizta a bizottság az elnökséget, hogy a midőn az alaptőke immár biztosítottának mutatkozik, tehát a részvénytársaság megalakulása kétségen kívül áll, hogy az alapszabály tervezet elkészítessék, ép úgy a fürdőorvos, közlekedés és egyéb előkészületek tárgyában is az eddigi erélyvel továbbra is járjon el.

Az alakuló közgyűlés július hó elején fog megtartani. Minden jel arra mutat, hogy Nyitra város ezen nagyfontosságú ügye jó és tiszta kezükbe került és megjeljük, hogy már jövő év tavaszán Zoborunk az aktív kiimattikus gyógyhelyek sorában fog tündökölni.

Jelenleg a történet összeírás szerint a Zoboron 173 lakható szoba áll tressen, mert nem akadt bérlője, reméljük hogy jövőre másként lesz.

Nagy zivatarok Nyitrán. Ez idén nem kedvez a gazdáknak az időjárás. Úgyszólván nap-nap után nagy zivatarok vannak. A gabona a mezőn egészen megdült, a széna a réten egyre ázik. Pedig oly szépnek mutatkozott a takarmány. F. hó 11-én este oly hatalmas zápor szakadt Nyitra felett, hogy több háznak udvarát teljesen elöntötte a víz, de még a földszinti lakásokba is behatót. Így a Vármegyháztéren lévő Dallos-féle házban a víz csaknem egy méter magasságban állt az udvaron, úgy hogy a lakók bent szorultak a szobákban. A városi kert és a baromfi udvar teljesen megtelt vízzel, nemkülönben az udvarban lévő utcáspárolók lakások is. A városi mérnök, hogy a víz gyors lefolyást nyerjen, átütötte a szomszédos Novotny-fele ház udvarát elválasztó falát. A víz csak fél óra alatt folyt le. 13-án este pedig

oly vihar vonult el Nyitra és környéke felett, a milyenre az idős emberek sem igen emlékeznek. A Zoborra vezető úton több táviró-oszlopot kiöntött az orkán, a tormosi réti úton pedig több fát tépett ki gyökereitől. A rétutcai Csernyák-féle ház bádoggal fedett 20 méter hosszú és 9 méter széles tetőzetét az udvarra dobta. A közel 20 métermáza súlyú tető gerendáit az udvaron egy szekérre esett. A kocsit a teher súlya alatt teljesen tönkre ment. Óriási kárt okozott a Verő-féle téglagyárban is. Az összes téglaszárító házak halomra dőltek. A munka ennek következtében 2-3 hétig szünetelni fog. Már most is igen nagy a téglahiány. A vállalkozók szükségletüket Nagysurányból fedezik. A molnosi bíró udvarán is egy évszázados fát tört el az orkán, a szénát pedig a réten messzire elhordta.

Hajza a trencsénmegyei papok ellen.

Szalavszky Gyula Trencsénmegye főispánja nem nyugszik babérain, melyeket a választások alatt aratott. Úgy látszik szűró tövisek vannak abban a koszorúban, a mely a homlokát körülfontja. Lennének abban tövisek minden bizonynyal, ha az ujonnan megkeresztelkedett pogány igazán megtanult volna gondolkodni, érezni és szeretni, mert akkor a lelkiismerete biztosan megzaklatná őt a hirhedt trencsénmegyei választások számos visszaélése miatt.

Akárhogy áll a dolog, Szalavszky Gyula nem nyugszik. Neki harc kell továbbra is minden áron és azt hiszi, hogy egy szolgálékku, mindenre kész többség segítségével meg fogja semmisíteni a trencsénmegyei néppártot. Nagyon csalódik. Éppen az általa igénybe vett eszközök nyitják meg majd sok embernek a szemét, a kik eddig odadörgölődtek a főispánhoz és a munkapárthoz, abban a hitben, hogy ott a közeleti tisztességnek legalább a látszatával találkozhatnak. Ezek is egészen másképp fognak vélekedni, ha bepillantást nyernek Szalavszkynek igazi szándékaiiba.

A híres Bánffyánusnak legújabb fogása az, hogy vezérkarának névtelen hősei által egymásután vadolja a csaczi kerület papjait a királyi ügyészségnél. Eddig már megidéztettek: Szvitek János, Lonszky Gyula plebánosok, Zaskvara Károly, Ruzs Sándor és Molnár Győző káplánok, az 1899. évi XV. t. c. 170. §-ba ütköző vétség miatt. Ez az úgynevezett szöszkei paragrafus.

Mintha persze a trencsénmegyei papok olyan sült bolondok lennének, hogy kegyesekkel korteskedjenek, törvénybe ütköző módon agítájanak, mikor arra abszolúte semmi szükség nincsen. Maga az eset oly képtelen, a mily lehetetlen, abszurd különben az egész paragrafus.

A törvénytelen eszközök igénybe vétele a liberálisok sajátsága, nekünk ilyenekre nincs szükségünk.

Az egész hajszával csak meg akarják zaklatni a néppárti papokat és árnyat akarnak vetni politikai agitációjukra, hogy azzal homályba boríthassák saját kirívó tüzelmeket. Ez a szándék nagyon is nyilvánvaló, maga a terv sületlen és azt bizonyítja, hogy a kieszelője nem megkeresztelkedett, hanem keresztjeletlen pogány, vagy olyan, a kiu a keresztviz nem fogott.

Ezer korona jutalom! A „Bud. Tud.” ostoba és hazug cikkére vonatkozólag az alábbi fölvilágosító sorokat vettük, a melyek mindenki meggyőződhetik arról, hogy a jámbor félhivatalos milyen szemforgatással csavarja el a választásoknál elkövetett gyalázatosságokat.

Hazudik a „Bud. Tud.” cikkírója, a mikor azt állítja, hogy a privilegyei választásnál a néppárt kortesei olyan szavazókat hoztak, akik távollevő egyének helyett akartak volna leszavazni. Először is hazudik a cikkíró azért, mert a néppárti korteseket a választás területére be sem engedték és így semmiféle választókat nem vezethettek. Hazudik másodsorban azért, mert az összes néppárti szavazásra jelentkezettek közül egyetlen egy sem volt, aki más helyett akart volna leszavazni és akit a választási elnökök e miatt utasítottak volna el. Hogy azonban fogalma legyen az ország közönségének is arról, hogy miképen jártak el az elnökök, elmondjuk egynéhány elutasításnak a történetét:

A privilegyei választók között volt egy Fabig nevű egyén. Más ilyen, vagy hasonló nevű ugyanott nem létezik. Az elnök azt kérdezi tőle, hogy g-vel, avagy k-val írja-e a nevét. A szavazó azt feleli, hogy g-vel. Erre az elnök elutasítja, mert a névjegyzékben k-val van írva.

Ugyancsak a privilegyei szavazók között volt Szabó Alajos is, az egyetlen Szabó Alajos, aki Privigyén létezi. Az elnök megkérdezi tőle, hogy mi a foglalkozása. Szabó megmondja, hogy asztalos. Akkor ez nem az, mert a névjegyzékben

Szabó Alajos háztulajdonos van felvéve. Szabó erre kijelenti, hogy ő az, mert ő háztulajdonos is, az elnök azonban elutasítja azzal az enuncia-cióval, hogy *asztalos nem lehet háztulajdonos.*

Két Bonik nevű választót az elnök azért utasított el, mert nevüket tótosan Bonyik-nak ejtették ki. Három testvért Chlpek József, Tamás és Bálintot pedig azért, mert azok előbb mondták a kereszt- és azután a vezetéknevüket. Erre az elnök kijelentette, hogy József, Tamás és Bálint nevű választók nem léteznek.

De ki tudná emlékeztetni tartani azt a sok aljasságot, a mit a 26 órán át tartó választás alatt elkövettek.

Megjegyzendő, hogy Bresztyenszkynek 310, Rudnaynak pedig összesen 3 választóját utasították vissza. — Az is érdekes, hogy Bresztyenszkynek összes elutasított választóját a szavazásnál lévő azonossági tanuk azonosították és csak a betanított jegyzők mondták rájuk, hogy nem ismerik őket.

Hogy pedig a Bud. Tud. cikkírója mennyire szemtelenül hazudott, arra vonatkozólag álljon itt a következő nyilatkozat:

Atulirottak, mint olyanok, akik a privilegyei képviselő választásnál bizalmi férfiak gyanánt szerepeltünk a handlovi választók szavazásánál, ezennel kijelentjük, hogy 1000 koronát fizetünk annak, aki beigazolja azt, hogy Bresztyenszkynek szavazásra jelentkezett és a választási elnök által visszautasított választói között egyetlen egy is van, aki más helyett akart volna szavazni.

Kelt Handlován, 1910. június hó 14-én.

Schusztér Ignác. — Francz József.

Hogy ez a beigazolás a munkapártnak könnyebben sikerüljön, mellékeljük még azoknak a névjegyzékét is, akiket a handlovi szavazásra jelentkezett választók közül visszautasítottak: Benda Imre, Czachai András, Czachai József, Czachai István, Czachai György, Daubner Mihály, Fegyveres Vilmos, Ferencz István, Grollmusz János, Gürtler János, Híkl András, Jancsek Pál, Laszlop Mátyás, Laczkó József, Meliskó József, Pósz György, Pósz Mátyás, Pósz Lőrinc, Pósz Imre, Privizer Lukács, Privizer János, Rosenberger Mátyás, Rosenberger József (156), Rosenberger József (207), Storcer János, Schnierer János, Tonhauser Tamás, Wagner József. — Tessék választani és az ezer koronát megnyerni! Jegyzők is pályázhatnak! Sok az éhes munkapárti, reméljük, hogy jól utána fognak látni! Vagy méltóztassék talán sajtóért indítani!

Adomány egy templomnak. Trencsén város kath. hölgyei az ottani irgalmas nővérek új templomának szép szmirnai szőnyeget adományoztak.

Badik József nyilatkozata. Badik József sziklaszorosi plebánosról trencsénmegyei tudósítónk azt írta, hogy f. hó 1-én a csaczi választáson a liberális Lévy Lajos báró táborában agítált a munkapárt jelöltje mellett. A nevezett plebános most kijelenti, hogy ő a választás napján a sziléziai Jablunkán volt s így a munkapárti táborban nem agítálhatott. — Helyt adunk ennek a nyilatkozatnak azon súlyos bántalmak után is, melyeket Badik úr a néppárt ellen elkövetett, mivel már azt is némi magába szállásnak tartjuk, hogy legalább a választás napján távol tartotta magát a csaczi kerület liberálisainak üzemleitől.

Talált gyűrű. F. hó 14-én a rendőrök a szigeti úton egy kis aranygyűrűt találtak. Tulajdonosa átveheti a városházán.

A nyitra folyóba vetette magát. Csontó Mária szobaleány f. hó 15-én délután öngyilkossági szándékból a szigeti vashid közelében a folyóba vetette magát. Halálát nem lelta a vízben, mert a közelben halászó Bartek Márton számos többek segítségével őt kimentette a hullámsírból. A szerencsétlen leányt, ki reménytelen szerelemből kifolyólag határozta el magát e tette, ápolás végett a nyitrai kórházba szállították.

Elveszett az auto kereke. F. hó 17-én hajnalban egy idegen automobil száguldott a városon keresztül. A gázgyár melletti országúton valahogy eloldódott a kocsit egyik tartalékereke és az árokba gurult, anélkül, hogy a gépész észrevette volna. Reggel 4 óra tájban akadtak rá Kukla Mátyás és Lieszkovszky Mihály ivánkai lakosok. A kereket hátukra pakkolták és értékesítés végett Schwarz Rezső mechanikushoz vitték. A rendőrök azonban megneszelték a dolgot és a kereket lefoglalták, még mielőtt az alkut az atyafiak megkötötték volna.

Eltűnt óra. Steiner Károly párutcai lakost f. hó 13-án este szintén utközben érte el a vihar. Nem elég, hogy bőrig átázott a ruhája, de még óráját, láncostul, rajta szent György-tallérral is elvesztette.

Előállítás. A rendőrség f. hó 15-én a városházára előállította Dobias Anna cselédet, mert ellene a kaposvári kir. törvényszék valamelyes zsarolási ügyből kifolyólag körözést adott ki és mert amugy is ki volt tiltva Nyitra város területéről egyes csinyjei miatt.

Hivatalos hirdetés. Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1910/11. évre szerkesztett nyitravárosi *ebadó-összeírás kimutatás* Nyitraváros tanácsának 375/4545. t. u. h. g. sz. határozatával végérvényesen megállapított. Erre való tekintettel figyelmeztetnek az ebtulajdonosok, hogy ebadórtározásaikat f. évi július hó 1-ig annál is inkább fizessék ki, mert ellenesetben az ebtartásról alkotott megyei szabályrendelet értelmében az új bárca nélküli ebek kiirtása fog elrendeltni.

Lopás. Tejfalusy Géza szabónak nagyon fájt a foga nyulpecsenyére. Mivel pedig nyúl a vadkereskedőknél ez időtájt nem kapható, f. hó 14-én elutalajdonította Papp Istvánné városközútcái lakosnőnek házi nyulait. Az asszony természetesen órást emelt a jogtalan elsajátítás ellen a hatóságnál.

Letartóztatott kasszafűrók. Machovich János póstyéni járási főszolgabíró a csernovici rendőrhatalóság megkeresése folytán f. hó 15-én letartóztatta Goldstein Jakab és a vele vadházasságban élő Reisch Mina fűrdővendégeket, kiket azzal gyanúsítanak, hogy ők követték el a Csernovitzban és több nagyobb városban történt nagymérvű kasszafurásokat. A jeles párnál nagy mennyiségű pénzt és emléktárgyat találtak a csendőrök.

Kifogott csecsemő-hulla. F. hó 13-án délelőtt 11 óra tájban telefon utján értesítették a nyitrai rendőrséget, hogy Kukla István napszámos a szigeti folyó fűrdő és a zúgó között egy ficsecsemő hullát húzott ki a vízből. A csendőrök az utcáprókkal a helyszínére megjelenve, a holttestet egy kézikocsira téve a temető melletti hullaházba szállították. Hogy a kis gyermek véletlenül esett-e a vízbe, vagy állatias anyja dobta a folyó hullámaiba, nem tudni. A rendőrség még nem nyomozta ki a kis fiú anyját.

Elveszett kabát. Boxhorn Vilmos nagykereskedő cselédje f. hó 13-án este karján egy sötétbarna bársonygalléros női kabáttal iparkodott Zoborra. Utközben elérte a vihar. A leány futásnak iramodott, miközben elvesztette a gondjaira bízott kabátot. Hogy merre, hová sodorta a szél a ruhadarabot nem tudni, mert mai napig még nem került elő.

Megmarta a kutya. Unzeitik József kocsigyártó tanoncat f. hó 16-án reggel a Remény utcában megmarta Farbaki Mihályné kutyája. A fiú jobb alsó lábszárán jelentékenyebb sérülést szenvedett. A megmarta tanonc feljelentéssel élt az asszony ellen, mert szájkosár nélkül engedte ki kutyáját az utcára.

Elveszett Deák Jánosnének a Zobor felé vezető úton egy dupla fedelű arany női zsebórája, melynek fedele 5 apró gyémánttal van kirakva. Az elveszett tárgy megtalálójára illő jutalomban részesül.

Szerencsétlenül járt öregember. Bucsány községben nagy szerencsétlenség történt e hó 15-én. Magula nevű gazda gabonavermet nyitott, hogy a benne lévő gabonát felhasználja. Munkájában segített neki 80 éves felüli édesapja is. A munka elvégzésével a gazda bement a házba; az öreg kint maradt. A vermet akarta beföldni. De mikor beakarta tenni a keresztfákat, egyensúlyt veszített és fejével lefelé a mély verembe esett. Holtan húzták ki onnan. Nagy a részvét a szerencsétlenül járt ember iránt, aki ily szörnyű módon fejezte be munkás, hosszú életét.

Kifosztották a kuglizóját. A sörkerti vendéglősnek f. hó 15-re virradó éjjel ismeretlen tettesek kifosztották a kuglizóját. Egy golyót sem hagytak a vályuban. Hogy a tekejáték ne szüneteljen, a vendéglős egy pincért menesztett Zuck Márkhoz, hogy szerezzon hamarosan számára három golyót. Zuck fia által el is küldte a kívánt golyókat. Amint a pincér nézegeti a golyókat, látja, hogy egyikük a vendéglős tulajdona és erővel visszaakarta tartani a golyót. A fiú azonban nem tágitott, hanem a harmadik golyó árát is követelte a vendéglöstől. Végre egy rendőr ütötte nyelbe a dolgot. A golyót a fiúnak vissza-

adta, de apjánál érdeklődött a golyó eredetét illetőleg. Hogy fáradozását siker koronázta-e, arról nem szól a krónika.

Jelenet a sörcsarnokban. Guttman Izidor sörcsarnokban minap egy társaság sörözött, amikor is annak egyik tagja teljesen savanyú söröt kapott. Az illető odahívta a pincért és kifogásolta a sört, mire a tulajdonos neje valóságos őrvongással rohant oda és ektelen lármát csapott a vendégével, aki a sörét kifogásolni merészelt. A vendég felszólította Guttmanét, hogy kóstolja meg, mire a finom asszony műveletlenségének teljes bizonyítékát akarván adni, felemelte a poharat és teljes erejével csapta le a másik asztalra. A megsértett vendég, — lévén sajnó asszonnyal dolga, — nem tehetett egyebet: feljelentette az esetet a rendőrségnél.

A két jóbarát. Makrai Sanoor és Gerstenmayer József vasúttörzvényesek egyszerre léptek ki f. hó 13-án a munkából a Verő-féle gépgyárból. Gazdájukon a miért elbocsátotta őket azzal bosszulták meg magukat, hogy 5 darab modell rézbetűt elloptak tőle. Most a hatóság körözti a derek segédekét.

Kifosztott vendég. Egyik helybéli kávéházban ismerkedett meg folyó hó 5-én éjjel Ráfai Alajos és Magyarai Terecz csillag-utcai lakosok a galgóczi illetőségű Svagrik Mihálylyal. Az ismeretségéből kifolyólag nyomban lakásukra invitálták Svagrikot egy barátságos kártyapartira. A kártya nem vágott be, mert Svagrik folyton nyereségben volt. Ráfai, mikor látta, hogy kártyán nem foszthatja meg a vendégét pénztől, fölugrott a székéről és visszaélve a vendégjoggal, földre teperte partnerét. Majd a nő segítségével kikutatta zsebeit és 36 korona pénztől, a mi szoros értelmében megrabolta a váratlanul meglepett embert.

Meglopták a vonaton. Krégy József nyitrai kir. járásbíró a napokban Budapestről Nyitra utazott. A vonaton utközben egy vörös bajszú, szalmakalapos középtermetű emberrel eszkekedett beszédbe, ki detektivnek adta ki magát. Az aldetektiv azalat, míg a járásbíró néhány pillanatra elnyomta az álom, utitársát pénztárcájától fosztotta meg, melyben állítólag 800 korona volt. A hatóság erőlyesen nyomoz a tolvaj után.

A szekér alá került. Krsák János garamrudnói lakos Markó Imre 15 éves fiúval két fogatú szekéren f. hó 6-án Nyitra iparkodott. A nap oly forrón süttött, hogy a fiú egészen elbágyadt és elnyomta őt az álom. Ennek tudható be, hogy a fiú egy fordulónál a szekér alá került. A teherrel megrakott jármű a fiú lábain és mellén ment keresztül, miáltal súlyos sérüléseket szenvedett. Krsák a szerencsétlenül járt fiút feltette a szekérré és a nyitrai kórházba szállította.

Milyen ásványvizet igyunk? A magyar természetes ásványvizek között jelentékeny helyet foglal el gyúgyi gyógy- és borviz. Ezen nagyon értékes alkalikus sulfátos víz kitűnő hatású: emésztési zavarok, gyomorsavanyúság, gyomorégés és elhízottságnál, első sorban azonban belrenyhéségnél, mint kiváló Garminativum szerepel. A benne előforduló alkáliák nyálkaoldónként hatnak a légzőszervek hurutjainál és a dus lithium tartalom vese-, hólyag- és bélbajoknál van igen jó hatása. Dr. Tognio L. tanár ur véleménye szerint a „Gyúgyi” kénes savanyúvíz ugy szagánál valamint ízénél fogva a *Parádi Csevice*-vel csodálatosan azonos. Kitűnő és biztos óvszer járványok idején. Kapható *Deutsch Gyúldnál Nyitra*. Vidéki megrendelések: Kutkezelőség, Gyúgyre (Hont m.) intézendő. 62. 4—20.

„BUZIÁSI PHÖNIX” az egyedüli bakteriummentes természetes ásványvíz s ezért nemcsak hazánkban, de az egész művelt világ orvosai által mint legkitűnőbb természetes, az egészség előnyére való üdítő és gyógyvízként ajánlatik. „Buziási Phönix” a hazai ásványvizek legelgőnyebbje és az egész világon legelőnyösebben ismert.

Irodalom.

A keresztény család. A budapesti kir. tudományegyetem hittani kara által a Horváth-féle alaptól 2000 korona díjjal jutalmazott pályamű. Irta dr. *Mihalovics Ede*. — A nyitrai egyházi főhatóság engedelmével. Nyitra, 1910. Huszár István könyvnyomdája.

A nyitrai püspöki nagyobb papnevelőintézet jeles képzettségű tanárának, dr. *Mihalovics Ede*-nek újabb nagy műve fekszik előtünk, egy 600 lapon túl terjedő vaskos kötet, melyben a szerző a keresztény családról szóló kinyilatkoztatott tant

jogtörténeti, jogbölcseleti és társadalmi szempontokból tárgyalja, a legkimerítőbb részletességgel. A mű két főrésze oszlik fel. Az elsőben a szerző a családról, mint természetes intézményről beszél s itt rendkívül érdekesek és tanulságosak azok a fejtegetései, melyekkel a görög-római kultúra korában uralkodott családi állapotokat világitja meg.

A második főrészben a könyv tulajdonképeni tárgyát a keresztény családot ismerteti először a házasság oldaláról, azután a férfi és nő egyéni természetét szerinti, harmadszor felfeleli a keresztény család törvényeit s végül a keresztény családnak a mai társadalomhoz való viszonyát fejti ki.

Ebben a részben, úgy véljük, a logikai és a tárgyi összefüggés érdekében célszerű lett volna a II. fejezetet, a hol a férfi és nő egyéni természetének megvilágításáról van szó, az első fejezet, a keresztény házasságról szóló tan előtt tárgyalni, mert hiszen a férfi és nő egyéni természetének helyes megértésén, melyre a krisztusi tanítás vetett teljes világosságot, épül fel a keresztény házasság fenséges intézménye.

A felosztás sorrendjének ez a megfordítása nem alkotja a mű árnyoldalát, mert a könyv fejezetei önmagukban álló, befejezett értelmi egészet képeznek.

A tudós szerzőnek jelen könyve, negyedik nagy műve az ő irodalmi munkásságának. Egyetemi pályadíjjal koszorúzott mű ez is, épp úgy mint a Kegyeri jogról és a Magyar egyházi ékes-szólás történetéről szóló művei, melyekhez a szemináriumi tankönyvnek szánt latin nyelvű lelkipásztorokodástan (Theologia Pastoralis) sorakozik, mint egy szintén nagy arányú és önálló megjelenéssel bíró irodalmi tevékenységnek a terméke.

Fáradhatatlan szorgalmú kollégánkat, a ki dolgos méhként gyűjtötte össze hosszú éveken át tartó tanulással, ernyedetlen önképzéssel, mélyreható szellemének termő erejét, jelen irodalmi sikere alkalmából melegen üdvözlőjük, fentebb ismertett művet pedig az irodalompartoló közönség figyelmébe a legmelegebben ajánljuk.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
BAKTERIUM-MENTES
 TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ
 ÜDIT-GYÓGYIT. * ÜDIT-GYÓGYIT.
 Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult.
 ORVOSILAG AJÁNLVA.
 FŐLERAKAT **EINZINGER JÓZSEF CÉG NYITRA**
 KOSSUTH-TÉR VÁROSHÁZ-TÉR SARKÁN.
 56. 7—0.

ISZER FERENCZ

MÉHVIASZ- ÉS GYERTYAGYÁROS
 —————
katholikus cég
 —————
MALACZKA (POZSONY M.)

A főtiszt. plébános urak szives figyelmébe ajánlom különösen kisebb jövedelmű templomok használatára saját gyártmányú III. rendű, szép és tartós égésű

félviasz-gyertyáimat,
 kilója 2 korona 40 fillér.

Továbbá ajánlom I. és II. rendű méhviasz-gyertyáimat, kétszer finomított templomi égő olajat. Valódi francia olajból, kristály-üveg, tömjén, füstölő-szén, szurok-fáklya stb. legjobb minőségben jutányos áron kaphatók. A gyertyákat 4 kilogrammtól kezdve bérmentve szállítom.

A főtiszt. plébános urak részére készpénzfizetésnél 3% engedményt, vagy kívánatra I. évi utólagos fizetési előnyt nyujtok.

64. 3—15. Kívánatra árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálhatok. —

VEREBÉLY GÉZA
URI ÉS NŐI DIVATÁRÚHÁZA
NYITRA, TÓTH VILMOS-U.

Kisérje kérem
 állandó figyelemmel
 a cég
KIRAKATAIT
 s meg fog **győződni**, hogy
 szép és jó minőségű
 divatárúkat **jutányo-**
sabban mint e helyen,
 sehol nem vásárolhat.
 Ruhavásznak, zefírek, delének,
 madejrák, batisztok, túllők, kitűnő
 mosó kretonok remekválasztékban.
 Legdivatosabb napernyők olcsó
 árakban! Férfi, gyermek és fiú
 szalma és panama kalapok óriási
 választékban.

87. 10-0.

Jó házból való 3-4 közép-
 iskolát végzett fiatalember
 gyakornoknak felvétetik.

HRÓMY ANTAL

okl. kőműves-mester
 és építési vállalkozó
NYITRÁN, III., UJ-UTCA.

Elvállal minden az építészeti
 és kőműves-szakmába vágó
 kisebb és nagyobb munkát
 úgy helyben mint vidéken;
 hidak építését a legujabb
 módszer szerint; beton és
 vasbeton-munkát és hidakat.

**Költségvetéssel és tervek-
 kel készséggel szolgálhat.**

8. 28-24.

T. C. Ezennel van szerencsém a
 t. közönség szives tudomá-
 sára hozni, hogy az eddig ideiglenesen
 Káptalan-utca 7. szám alatt vezetett
**férfi-szabó
 üzletemet**

Erzsébet-út 3. sz. alatt a kor igé-
 nyeinek megfelelően újra megnyitottam.
 Egyben értesitem, hogy a legujabb
 tavaszi és nyári **angol szövetekből**
nagy raktárt tartok.

Magamat szives pártfogásába ajánlva,
 maradtam Nyitra, 1910. május hó
 kiváló tisztelettel **Stift Gyula, szabó.**

69. 3-8.

**Eladó házak
 és háztelkek!**

A rét-utcai telken két és
 három szobás új házak,
 valamint üres telkek szabad
 kézből eladók. — Bővebbet:
Csernyák József,
 háztulajdonosnál Nyitrán,
 Rét-utca 13-ik szám alatt.

**Óvakodjunk
 a molyoktól!**

55. 7-10.

**Vigyük szörme ruháinkat a
 nyári idényre gondozás végett
 Kenczler Lipót szücsmester
 céghez, Nyitrán, Erzsébet-út.
 Minden ruha tűz ellen biztosítva!**

Telefon szám: 146.

TELEFON

Poór-féle cukrászdában!

Nyitrán, Bottyán-utca 4.
 Galgócon, Erzsébet-u. 7.

A közönség kényelmére

Üzletembe bevezettem
 a telefont is, úgy hogy az
 egész megye bármely részéről
 jövő telefon megrendeléseket is
 a leggyorsabban teljesíthetem.
 Nyitrai telefon szám 146.

Házilag készült **befőttek, cukrozott gyümölcsök.** Naponta friss készítésű
vajas és dessert sütemények, friss Gerbaud. — Ugyanott szebbnél-szebb
bonbonierek, Gerbaud, Lindt és Gala Peter-féle csokoládék,
desszertek és mindenféle cukor különlegességek nagy választékban
 s ami a fő **igen olcsón beszerezhető** pontos kiszolgálás mellett.

**Ünnepi kalácsok, torták mindenkor megren-
 delhetőek és kívánatra házhoz is szállíttatnak.**

171. 28-52.

Kitüntetve az „ORSZÁGOS IPAREGYESÜLET” nagy ezüst érmével és dicséző oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS DIVATCIPÉSZ ÉS
 BÖRKERESKEDŐ
 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM.

A n. é. közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletemben kiállított
 saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. — Dacára a most mindenütt
 uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a szerencsés
 helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

**férfi divat cipőket 14 koronától 18 koronáig
 női divat cipőket 12 koronától 18 koronáig**

szállíthatok. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Telefon szám: 144.

184 15-0.

Sulgán Andás,
 divat cipész és bórkereskedő.

KRAMMER ADOLF ÉS FIAI CÉG
HID-UTCA 16. SZ. NYITRÁN TÓTH VILMOS-U. 39

Ajánlja legjobb minőségű

hordó- és palacksőreit

valamint dúsan felszerelt

épület-, tűzifa- és kőszén-raktárát.

162. 15-26.

2239/1910. t. k. sz.

Hirdetmény.

Radosna, Nyitrasárfő, Teszér, Kisbossány és Bácskafalu községnek telekkönyvi betétei az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk értelmében elkészítettven és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teherátvitelnek az 1886. évi XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889. évi XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1910. évi november hó 15-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi november hó 15 napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog,

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1910. évi november hó 15-ik napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A nagytapolesányi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság 1910. április hó 29.

Váray,

70. 3—3.

(P. H.)

kir. járásbíró.

Figyelem! Figyelem!**Megérkeztek:****Friss töltésű összes bel- és külföldi ásványvizek.****Szöllőkötöző fonál sodrott, Raffianál erősebb és tartósabb.****Raffia legelsőrendű szép fonatokban.****Kékkő (Rézgálic)****peronoszpóra ellen való védekezésre legbiztosabb szer. — Fölülmulja a mindenféle ajánlott porokat.****PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos NYITRÁN.**

128. 87—82.

Gróf Esterházy Ferencz pezsgőgyára Tata.

Forgalomba hozza az 1906-iki

Lakodalmos (édeses) } **jegyű pezsgőit,**
 Aldomás (savanykás) }
 Billikom (száraz) }

89. 15—26.

melyeket kizárólag az uradalom somlói, neszmélyi, devecseri, baji, tatai, bánhidai szőlőiben

champagne szerűen szüretelt boraiból teljesen francia módon készített és kiválóan jók.

Nyitrán kapható: Csernyák István Fia cég üzletében.
 Vezérképviselő: KOLB LAJOS, Budapest, Barcsay-utca 6.

Akinek fájós lába van és mégis kényelmes, jó és szép formájú divatos cipőt

akar viselni, az forduljon

Szöke Antal

ortopéd- és műcipészhez Nyitra, Tóth Vilmos-u. 21. (Stefkovits-féle házban) és tegyen próbarendelést.

45. 12—26.

Csizmák, vadász-cipők angol és amerikai szabás szerint a legdivatosabban és szakavatottan készíttetnek. Különböző cipő-krémek állandóan raktáron tartatnak. Cipőfelsőrészek mérték szerint a legszebb és legdivatosabb kivitelben készíttetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!**Gombárik István**

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufрукat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyancsak tyúkszemvágást jutányos áron.

129. 38—52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Hajfestékek mindenféle színben állandóan raktáron tartatnak.**Szolid és pontos kiszolgálás!**

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.

HIRDETÉSEK

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, címádákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 23—52.